

- наявність різних, але не яких завгодно, способів об'єднання, способів побудови складного еволюційного цілого. Це означає, що освітній євроінтеграційний процес є багатоваріантним, відкритим. І завдання науковців сьогодні полягає у тому, щоб знайти найбільш ефективний і конструктивний шлях приєднання України до Болонських ініціатив;
- правильна топологічна організація: певний ступінь перекриття простих структур, що входять до більш складної, певне "почуття" міри. Якщо зона перекриття недостатня, то структури будуть розвиватися "не почувачучи" одна одної, жити в різних темпосвітах. Якщо ж перекриття занадто велике, то структури швидко зіллються в одну структуру, яка буде швидко розвиватися. Слідування цьому принципу дозволить зберегти національні особливості та здобутки вітчизняної системи освіти і одночасно сприйняти нове в узгодженому розвитку освітніх систем країн-учасниць;
- фактором об'єднання простого в складне є деякий аналог хаосу (обмінні процеси різного роду). Реалізація даного принципу вже наявна. Свідченням цього є активізація контактів, культурних обмінів між науковцями, освітянами, студентами різних країн Європи, посилення міграційних процесів, мобільності ринку праці тощо;
- об'єднання структур як різних темпосвітів: синтез простих структур, які еволюціонують в одну складну структуру відбувається шляхом встановлення загального темпу їх еволюції. Для створення складної структури із структур "різного віку" необхідно включити елементи пам'яті (соціальної пам'яті, культурних традицій);
- можливість – за умови правильної топології об'єднання – значної економії матеріальних і духовних витрат та прискорення еволюції цілого. Використання такої можливості видається вкрай актуальним з огляду на сучасні соціально-економічні труднощі українського суспільства.

Отже, на нашу думку, принципи нелінійного синтезу можуть бути досить конструктивними в напрацюванні конкретних шляхів і механізмів інтеграції української освіти в європейський простір.

Література:

1. Андрущенко В. П. Роздуми про освіту: Статті, нариси, інтерв'ю. – К.: Знання України, 2005. – 804 с.
2. Князева Е. Н, Курдюмов С. П. Основания синергетики. – Спб.: Алетейя, 2002. – 410 с.

*Неприцький О.А. – канд. іст. н.
(Вінниця, ВДПУ)*

БАЛТО-ЧОРНОМОРСЬКА ОСЬ БЕЗПЕКИ – ШЛЯХ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ІНТЕРЕСІВ У ЄВРОПІ

Розпад двополюсної структури світу спричинив утворення на Сході європейського континенту, так званої, зони "вакууму безпеки". Це тери-

торія, що знаходилася між НАТО та Російською Федерацією, але не включена в жоден військово-політичний блок.

Найбільшими, за кількістю населення і територією, державами Центрально-Східної Європи (окрім Росії) є Польща та Україна, що разом утворюють Балто-Чорноморську вісь “від моря до моря” і, за певних умов, можуть впливати на логістику ресурсів у Європі.

Польща стала членом НАТО і ЄС. Україна ще не вийшла із зазначеного “вакууму”. Ставши членом НАТО, Польща не хоче залишатися прикордонною країною. Так само, як Німеччина прагнула вступу Польщі до НАТО, щоб кордони Німеччини не були кордонами НАТО на Сході. Тож, в Стратегії Національної Безпеки Польської республіки передбачено розвиток стратегічного партнерства, “зважаючи на значення України для європейської безпеки та підтримуючи її європейські прагнення” [2]. Україна, аналогічно, зацікавлена у Республіці Польщі, яка, значною мірою, є воротами нашої держави на Захід.

Для України вагомим елементом польської зовнішньої політики залишається пересторога перед агресивною російською зовнішньою політикою, що в російській науковій та державотворчій еліті часто отримує оцінку як “манія переслідування”, “іраціональний феномен”, “потворний викривлений прояв національної ідентичності”. Російські політологи розмірковуючи про “іраціональність” польсько-російських стосунків [1, 41], стверджують, що раціональним для Польщі було б здати позиції у Балто-Чорноморському регіоні та налагодити приязні стосунки з Росією на основі економічної ефективності транспортних магістралей, що проходять через Білорусь. Але, насправді, перспектива є раціональною тільки для Росії, яка отримає необмежену владу у Чорноморському регіоні та позбавиться конкурента в Балтійському і зможе диктувати свої умови як через Організації Чорноморського Економічного Співробітництва (ОЧЕС), так і Раду держав Балтійського моря (використовуючи ці економічні організації для політичного впливу).

У 90-х роках ХХ століття Польща поставила ступінь інтегрованості Росії, України, Білорусі (читай – поширення російських імперських інтересів. О.Н.) в оберненопропорційний зв'язок до гарантування безпеки польської держави. Існування незалежної України стає для Польщі цінністю як чинника, що підтримуватиме незалежність Польщі. А існування незалежної Польщі (не поглиненої проектом “Сполучених Штатів Європи”) для України стає Західною підтримкою у позбавленні залежності від проекту російського євразійства і можливості інтеграції у європейські та євроатлантичні структури.

Без жодного ентузіазму сприймають тісні україно-польські стосунки і партнери з Центральної Європи. Вони також розуміють, що цим відтісняються на другий план у ЦСЄ інші нові члени ЄС. Тому, наприклад, за

словами чеського Президента Вацлава Гавела, потрібно чітко розмежувати Євроатлантичний регіон і Євро-Азійський, до якого належать всі держави-члени СНД, не виключаючи України і Білорусі [1, 41]. Звичайно, ні Польща, ні Україна не зацікавлені у побудові нової “залізної завіси” між нашими країнами.

Можемо прийти до висновків, що Польща і Україна є ключовими державами на Балто-Чорноморській осі. Причому, жодна з них самостійно не може лідирувати у побудові такої осі безпеки.

Побудова Балто-Чорноморської осі за участю Польщі та України різко підвищить роль Польщі та України як регіональних держав. Але даний проект, логічно, викликає протидію Росії, і ще ряду держав Європи.

Широкі геополітичні інтереси Польщі й України вимагають тісної співпраці двох держав та використання внутрішніх протиріч між групами інтересів у ЄС і НАТО.

Література:

1. Карцов А.С. Восточная политика Польши и перспективы российско-польских отношений. // Материалы конференции “Перспективы европейской интеграции в XXI веке: роль Польши и России (сборник статей)”. – Санкт-Петербургский государственный университет, факультет международных отношений, 15-16 ноября 2002 года. – Санкт-Петербург, 2002. – С.32-49.

2. Strategia bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej. Art. III. 1. D.

*Новосёлов О.В. – асп.
(Харьков, НАУ «ХАИ»)*

ВЛИЯНИЕ ТВОРЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА Х. ОРТЕГИ-И-ГАССЕТА НА КУЛЬТУРОТВОРЧЕСТВО

Культуротворчество следует понимать как процесс противостояния традиции, академизму. На определенном этапе развития философия становится «критикой культуры», «... философствование о культуре является ... проявлением культуротворчества, поскольку утверждает некую ценностно-смысловую определенность мыслящего» [1, 19-22]. Культурные ценности создаются творческим актом человека. Творческое меньшинство постоянно стремится выйти за пределы культуры к сверхкультурному состоянию, к новому бытию.

Исторически так сложилось, что тенденции к партикуляризации и тенденции к интеграции в культуре постоянно сменяют друг друга, взаимоперетекают, образуя своего рода диалектическое противоречие. Их диалектическое единство выступает как движущая сила изменения культуры с одновременным сохранением ее базовых основ. Так как утверждению новых ценностей предшествует частичный или полный отказ от ста-